

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. An, & qualiter Clericis permissum sit, habitare, vel conversari cum
mulieribus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

§. I.

An, & qualiter Clericis permissum sit, habitare, vel conversari cum mulieribus?

SUMMARI A.

1. Jure antiquo Clericis non nisi cum mulieribus proxima necessitudine conjunctis sub eodem tecto morari fas erat. 2. Afferuntur in hanc rem duorum SS. Patrum Sententia. 3. Quomodo consuetudo, quæ hodie extraneas quoque feminas ad ædes Clerici admittit, ab iniquitate defendi possit? 4. Quam cauti debeant esse Clerici in conversatione cum altero sexu.

1 **A**D hoc quæsitum aliter respondendum est secundum antiquos Canones, aliter secundum morem hodiernum, & consuetudinem. De rigore antiquorum Canonum, quos Gratianus collegit in 1. parte sui Decreti. dist. 81. Clericis non nisi cum matre, & sorore (idque cum magna sollicitudine cap. 21. d. dist. 81.) avia, matertera, amita, aliisque ad 2. usque gradum conjunctis. cap. 27. d. dist. 81. in quibus naturale sœdus (ut loquitur Innocentius III. in cap. 9. b.t.) nihil permittit sevi criminis suspicari, habitare licebat, minimè verò cum extraneis, quas Græci Agapetas vocabant. cap. 27. dist. 81. aut etiam consanguineis, in quibus suspicio potest esse, quia instigante diabolo (sunt verba Concil. Mogunt. in cap. 1. b.t.) & in illis scelus perpetratum reperitur, aut etiam in pedissequis earum. Hinc Gregorius relatus in cap. 25. d. dist. 81. ait: Legitur, quod B. Augustinus nec cum sorore habitare consenserit, dicens: quæ cum sorore mea sunt, sorores meæ non sunt. Docti ergo viri cautela, magna nobis debet esse instructio. Notentur etiam verba S. Bernardi Serm. 65. in Cant. sic inquit: Cum femina semper esse, & non cognoscere feminam, nonne plus est, quam

mortuos suscitare? Quod minus est, non potes, & quod majus est, vis, credam tibi? Quotidie latus tuum ad latus juvencule est in mensa. Lectus tuus ad lectum ejus in Camera. Oculi tui ad illius oculos in colloquio, manus tuæ ad manus ejus in opere, & continens vis putari? Legatur etiam Thomassinus Vet. & Nov. discipl. Eccles. part. 1. lib. 2. cap. 61. ubi variorum Conciliorum Canones in hanc rem accumulatur.

Hodie tamen passim cernimus, feminas etiam extraneas pro administranda œconomia assumi à Clericis, & maximè Parochis coquas, & ancillas citra scrupulum, deservire, quæ consuetudo, nè potius corruptelæ nomen mereatur, & peccandi occasionem præbeat, in tantum limitanda videtur, ut, si rationabilis suspicio in aliquam mulierem, Clericis cohabitantem, cadere possit, fortè propter formam, juventutem, levitatem, procacitatem &c. omnino eam amovere debeant, tum propter proprium peccandi periculum, tum propter scandalum, & peccatum alienum, ne scilicet oves sibi commissas, quas verbo pascere, & opere ædificare obligantur, pravo exemplo suo potius ad peccata inducant, juxta illud D.

Gre-

Gregorii: *Cum pastor per abrupta graditur, consequens est, ut grex in precipitium feratur.*

Hinc nec illa *cap. 20. § 26. saepe allegat. dist. 81.* monitio tanquam antiquata contemenda est, qua Clericus domos foeminarum, locis aut temporibus suspectis accedere prohibetur, ne quidem sub religionis, aut charitatis pretextu, visitando forte agrum, nisi assumpto socio. *d. cap. 26. § 32.* Imò in *cap. 2. b. t.* Eugenius Papa decrevit, quòd Clericus ob nimiam familiaritatem cum foemina suspectus, si tertio

monitus, adhuc cum ea conversari, & fabulari inveniatur, excommunicationi subdi, ipsa verò foemina canonicè judicari debeat, propter contumaciam videlicet, ac vehementem inordinati amoris praesumptionem. Specialiter etiam in *cap. 1. b. t.* prohibentur foeminae ad altare accedere, aut Presbytero ministrare, aut intra cancellos stare, sive federe, quia talia munia per foeminas obire, ut ait Soter. Papa in *cap. 25. dist. 23. reprehensione plenum esse, & vituperatione nulli rectè sapientum dubium est.*

§. II.

Quae poenae in Clericos concubenarios, & fornicarios Statutae sint?

S U M M A R I A.

6. *Quaedam quaestiones preliminares de Concubinato enumerantur.* 6. *Quid concubinitus de jure Romano?* 7. *Erat frequentissimus in veteri testamento, adveniente tempore gratiae extinctus, sed Christianorum vitio rursus receptus.* 8. *Explicantur aliqua loca, quae videntur concubinitatum approbare.* 9. *Concubinitus, utut jure civili antiquo fuerit permissus ex causis probatis, nunquam tamen, matrimonio exaequatus.* 10. *Concubinitus etiam Clerum infecit, qui ferme usque ad tempora Concilii Tridentini non poterat penitus extinguere.* 11. *Boetius notatur.* 12. *Concubinitus jure Divino, naturali, & Ecclesiastico reprobatus, nec jure civili amplius permissus est.* 13. *Qui hodie Clerici dicantur concubinari de jure Canonico?* 14. *§ 4. seqq. Enumerantur poenae Canonicae à Concilio Tridentino in concubenarios statuta.* 19. *Fructus ante sententiam declaratoriam non tenentur restituere.* 20. *Nec sunt ipso jure suspensi.* 21. *Nec in Divinis à fidelibus vitandi.* 22. *Quomodo puniendi Clerici fornicarii.* 23. *Clerici concubinari ad abjurandas concubinas ab ordinario cogi non debent.*

Antequam de Clericorum concubinariorum poenis agamus, juvat ipsius concubinitus indolem, compendiosa narratione describere, & quidem I. quomodo apud Romanos ob-

tinuerit? II. Quando, & qua ratione inter Christianos invaluerit? III. Quare jure Civili permissus fuerit? IV. Quomodo ad Clericos transiverit. V. Quibus mediis eidem à Conciliis,

&